

RAADSVERGADERING	:	juli 2018
AGENDAPUNT	:	wordt ingevuld door griffie
ONDERWERP	:	Beleid zonne-energie Het Hogeland
PORTEFEUILLEHOUDER(S)	:	Berghuis, Smits, Van der Kolk, De Vries, Sienot, Blok, Westerink
STATUS	:	opiniërend / besluitvormend

KORTE INHOUD :

De provinciale omgevingsverordening schrijft voor dat gemeenten in een visie aangeven welke gebieden geschikt zijn voor zonneparken op grond. Het “Beleid zonne-energie Het Hogeland” is de weergave van onze visie.

Zonne-energie is een van de mogelijkheden die het palet energietransitie ons biedt om de klimaatdoelstelling te realiseren. Het “Beleid zonne-energie Het Hogeland” is dan ook het eerste document dat de bijdrage aan de energietransitie vanuit de toekomstige gemeente Het Hogeland beschrijft, ondanks het feit dat we beleidsarm naar Het Hogeland toe bewegen. Dit beleid is van groot belang voor lokale initiatieven. Zonder beleid zijn wij niet in staat deze initiatieven te faciliteren. Het voorliggende beleid is dan ook met name bedoelt om de lokale energie-coöperaties gelegenheid te bieden om hun bijdrage aan de energietransitie te realiseren.

Inleiding

De meeste energie die wij in Nederland gebruiken wordt opgewekt uit fossiele bronnen. Deze energiebron is niet eindeloos en het opstoken van brandstoffen zorgt voor veel CO₂ – uitstoot. Met als gevolg onder andere het broeikaseffect. Het totale jaargebruik in Het Hogeland is op dit moment (februari 2018) ongeveer 7.200 TJ.

Nederland probeert in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat betekent dat onze CO₂- uitstoot moet worden teruggedrongen, onder andere door onze energie op te wekken uit hernieuwbare bronnen. Hieraan zal ook Het Hogeland haar steentje moeten bijdragen. Voor ons ligt een energie-transitie waarin we overgaan naar het gebruik van hernieuwbare bronnen.

Het zal gaan om een mix van zon, wind, aardwarmte en biogas en we zullen veel meer moeten besparen op het verbruik. De energie-transitie zal een beslag op de ruimte leggen en maatschappelijke effecten hebben.

Het opwekken van elektriciteit met fotovoltaïsche (pv) cellen of zonnepanelen is een onderdeel van deze mix van mogelijkheden om de CO₂-uitstoot te verminderen. Maar met alleen pv-panelen op daken reddend we de doelstelling niet. Er zal ook ruimte moeten zijn voor andere manieren van hernieuwbare opwek, zoals zonneparken op de grond. Grondgebonden opstellingen van zonnepanelen zijn, mede door de SDE+- regeling, financieel haalbaar en groeien als paddenstoelen uit de grond. Om aanvragers van initiatieven te helpen bij het zoeken en vinden van geschikte gronden, en daarbij landschappelijke kwaliteiten en maatschappelijke effecten niet uit het oog te verliezen, is het gewenst zonneparkenbeleid te ontwikkelen.

De provincie Groningen heeft in de Provinciale Omgevingsverordening (POV) een bepaling opgenomen die toeziet op de realisatie van zonneparken. In artikel 2.42.1 tweede lid onder f, stelt GS dat het bestemmingsplan kan voorzien in het plaatsen van een zonnepark mits is voldaan aan onder andere de voorwaarde van een gemeentelijke beleidsvisie. Met het voorliggende document wordt voldaan aan deze voorwaarde. Bij de voorbereiding van de visie is overleg met de provincie gezocht. Het bestuur van de provincie Groningen heeft aangegeven met de opzet van de beleidsvisie te kunnen instemmen. Zie de bijgevoegde brief van de provincie Groningen, d.d. 6 juni 2018, documentnummer 2018—037561.

Zonder het voorliggende beleid zijn wij niet in staat initiatieven vanuit onze lokale energie-coöperaties te faciliteren. Het voorliggende beleid is dan ook met name bedoeld om de lokale energie-coöperaties gelegenheid te bieden om hun bijdrage aan de energietransitie te realiseren.

Voorstel

Wij stellen uw raad voor:

- In te stemmen met het “Beleid zonne-energie Het Hogeland”,
- Het beleid vast te stellen als kader voor:
 1. De realisatie van zonneparken op de grond;
 2. Huidig hernieuwbare opwek vervangen door efficiëntere opwek;
 3. Stimuleren van zon op daken.

Mogelijke maatregelen en beoogd effect

Het “Beleid zonne-energie Het Hogeland” voorziet in de behoefte om op grond van een gemeentelijke beleidsvisie en met behulp van een maatwerkmethode, te komen tot de realisatie van zonneparken.

Onderscheid tussen centrale en decentrale opwekking van zonne-energie

In het beleid wordt onderscheid gemaakt tussen centrale en decentrale opwekking van zonne-energie.

De centrale opwek richt zich op de (vaak) grootschalige ontwikkelingen; zonneparken die vanwege hun capaciteit moeten worden aangesloten op het hoofd-elektriciteitsnetwerk en enkel grootverbruikers binnen de gemeente. De centrale opwek overstijgt de gemeentelijke schaal en is van (inter)nationaal belang. De gemeente is hierin faciliterend. Binnen de gemeentegrenzen van Het Hogeland is hiervoor alleen ruimte in en nabij de Eemshaven (zie voor het concrete gebied de luchtfoto in paragraaf 2.1. in het bijgevoegde document).

De decentrale opwek richt zich op het lokale energieverbruik van de woningen en de kleinere (maatschappelijke) bedrijven in de dorpen en de woningen en agrarische bedrijven in het buitengebied. De decentrale opgave richt zich dus met name op het lokale of 'eigen' gebruik van een (dorps)gemeenschap.

De decentrale parken kunnen naar aard en schaal worden gepositioneerd bij dorpen en worden daarbij aangesloten op het lokale elektriciteitsnetwerk. De ruimtelijke en landschappelijk inpassing wordt hierbij gecombineerd met de bestaande landschappelijke waarden die in verschillende ruimtelijke beleidsplannen reeds zijn vastgelegd.

Focus op de decentrale opgave

Het beleid maakt een expliciete keuze voor het onderscheid tussen centrale en decentrale opwekking van energie met behulp van zonnepanelen in Het Hogeland. Met deze keuze willen we voorkomen dat er in de gemeente een wildgroei aan zonneparken ontstaat. Door (nadrukkelijk) te kiezen voor een lokale of decentrale oplossing, willen we de baten bovendien ook zoveel mogelijk lokaal laten landen.

De decentrale opgave is groot: om de gewenste doelen te kunnen realiseren moeten we 18 TJ per jaar lokaal produceren. 18 TJ komt overeen met panelen op 1.500 woningen of een zonnepark van 7 hectare (of, vertaald in andere opties in de 'mix' van energietransitie: 250 windmolens met een ashoogte van 15 meter of 1 windmolen van 3 MW).

Vooropgesteld is dat zonnepanelen bij voorkeur worden geplaatst op daken en bij infrastructuur. In het beleidskader voor zonne-energie is de ambitie geformuleerd om 15% van de decentrale energiedoelstelling te behalen door panelen op daken. Maar het is te voorzien dat de capaciteit hiervoor onvoldoende is en dat er ook op grond parken gerealiseerd moeten gaan worden om aan de klimaatdoelstelling te voldoen.

De maatwerkmethode en participatie

Het beleidskader geeft richtlijnen voor de inpassing van zonneparken in de leefomgeving. Er wordt bewust gekozen voor richtlijnen en voorbeelden in plaats van harde regels, omdat het inpassen van zonneparken op lokaal niveau vraagt om maatwerk en afstemming met de omgeving.

Het beleid voor zonneparken gaat ook in op participatie. Hierbij wordt aangesloten bij de opzet van het participatiebeleid van de nieuwe gemeente Het Hogeland ('Inwonerkracht'). Het doel is om de participatie omtrent zonneparken af te stemmen op dit beleid. Zo kunnen bijvoorbeeld afspraken over het opstellen van participatieplannen, die minimale mate waarin de omgeving moet participeren in een project, het inzetten van gebiedsregisseurs of het faciliteren van professionele ondersteuning voor lokale coöperaties worden gemaakt. De komende periode zal onderzocht worden of en hoe energietransitie-specifieke aspecten in het participatiebeleid kunnen worden vastgelegd.

Uitvoering

Het beleid kent geen directe financiële consequenties voor de gemeente, anders dan de mogelijke opbrengsten vanuit de leges en OZB over gerealiseerde installaties op grond.

De impact van dit beleid zal worden gecommuniceerd na vaststelling van het beleid. En gebeurt in samenspraak met de provincie en de GREK om de lokale energie coöperaties te stimuleren om nabij dorpen eigen zonneparken op grond te ontwikkelen.

De doelstelling van het beleid is op jaarbasis 18 TJ aan zon te realiseren en voor de inpassing van de decentrale opgave de maatwerkmethode toe te passen (zonneparken passend bij de aard en schaal van het dorp, gedragen door de gemeenschap). Middels adequate monitoring zal jaarlijks inzichtelijk worden gemaakt welke vorderingen zijn gemaakt. Op grond daarvan wordt de evaluatie uitgevoerd en al dan niet voor herziening van het beleid gekozen.

Het is, op grond van de "Toekomstvisie Ruimte!", de bedoeling om bij de uitvoering van het beleid voldoende stil te staan bij evaluatie en monitoring. "Het is belangrijk om te blijven luisteren en kijken en te handelen wanneer dat nodig is. Innovatief en flexibel zijn, 'maatwerk' leveren, een brede oriëntatie ontwikkelen zouden wel eens moeilijker kunnen zijn dan reguleren en controleren, zeker waar de nieuwe gemeente en de nieuwe organisatie aan hooggespannen verwachtingen moeten voldoen.Alert zijn op de eigen rolinvulling en die – als dat nodig is – durven te herijken."

Bijlagen en achterliggende documenten

Beleid Zonne-energie Het Hogeland (14 juni 2018)

Bestuurlijke reactie provincie Groningen op het concept beleid, ontvangen op 6 juni 2018

Schriftelijke reactie van NMF Groningen op het concept beleid, ontvangen op 31 mei 2018

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,
E. van Lente, burgemeester,
R. Wiltjer, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Marne,
F.H. Wiersma, burgemeester,
J.C.H.G.M. Bottema, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum,
M.A.P. Michels, burgemeester,
F. Wiertz, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsmond,
M. van Beek, burgemeester,
B.L. Meijer, secretaris



RAADSVERGADERING : vul de datum in
AGENDAPUNT : wordt ingevuld door griffie

De gemeenteraad,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.12 juni 2018;

Gelet op;

- de bestuurlijke instemming van de provincie Groningen met het voorgestelde beleid;
- de brief van de Natuur en Milieufederatie Groningen mede namens de Groninger energie Koepel en Grunneger Power

B E S L U I T:

- In te stemmen met het “Beleid zonne-energie Het Hogeland”:
- Het beleid vast te stellen als kader voor:
 1. De realisatie van zonneparken op de grond;
 2. Huidig hernieuwbare opwek vervangen door efficiëntere opwek;
 3. Stimuleren van zon op daken.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Bedum / De Marne / Winsum / Eemsmond in de openbare vergadering van (vul de datum in).

Voorzitter,

Griffier,